

KVALITETSDEKLARATION

Företagens ekonomi (FEK)

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Näringslivets struktur

Produktkod

NV0109

Referenstid

2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall	10
2.2.5 Bearbetning	13
2.2.6 Modellantaganden	14
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	15
3 Aktualitet och punktlighet	16
3.1 Framställningstid	16
3.2 Frekvens	16
3.3 Punktlighet	16
4 Tillgänglighet och tydlighet	16
4.1 Tillgång till statistiken	16
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	17
4.3 Presentation	17
4.4 Dokumentation	17
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	17
5.1 Jämförbarhet över tid	17
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	19
5.3 Sam användbarhet i övrigt	19
5.4 Numerisk överensstämmelse	19
Allmänna uppgifter	20
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	20
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	20
C Bevarande och gallring	20
D Uppgiftsskyldighet	20
E EU-reglering och internationell rapportering	20
F Historik	21
G Kontaktuppgifter	21
Bilaga 1 – Variabelförteckning	22

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med Företagens ekonomi (FEK) är att belysa strukturen för näringslivet (exklusive de finansiella och offentliga sektorerna samt hushållens icke-vinstdrivande organisationer), med avseende på i första hand lönsamhet, tillväxt, utveckling, finansiering och produktion. Användningsområdet är att ge svar på makroekonomiska frågor, detta med avseende på nivåer såväl som över tid.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudsakliga användare av FEK är avdelningen för Nationalräkenskaper vid SCB som använder FEK för bland annat redovisning av tillgång och användningen i företagssektorn som är en viktig del i svenska nationalräkenskaperna. Andra användare är Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer och forskare som använder statistiken som underlag för analyser av kostnadsläge, produktivitetsutveckling, näringsgrenars ekonomiska utveckling och nyckeltalsberäkningar.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna utgörs i huvudsak av summor av ekonomiska variabler hos företag och deras verksamhetsenheter uppdelat på i första hand olika näringsgrenar för ett kalenderår.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen utgörs av alla svenska enheter som utfört marknadsaktiviteter under det aktuella referensåret.

Det finns två olika typer av målobjekt, nämligen *företag* och dess uppdelning i *homogena produktionsenheter*. Företag definieras i enhetsförordningen¹ och homogena produktionsenheter i förordningen om nationalräkenskaperna².

Kortfattat innebär det att företag är den minsta kombinationen av juridisk enhet som producerar varor eller tjänster. Företaget ska enligt förordningen även ha en viss grad av självständighet, särskilt i fråga om beslutanderätt över sina produktionsresurser.

En homogen produktionsenhet bedriver en enda verksamhet som identifieras genom dess insats, produktionsprocess och produkt.

Till de två typerna av målobjekt hör två olika målpopulationer:

¹ Council Regulation (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community

² Regulation (EU) No 549/2013 of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union

1. *Institutionell*: Mängden av alla icke-finansiella svenska företag som under referensåret bedrivit sin huvudsakliga verksamhet som anges i avdelningarna A – S, exklusive K och O, enligt svensk standard för näringsgrensindelning, SNI 2007.
2. *Funktionell*: Mängden av alla svenska homogena produktionsenheter som under referensåret bedrivit verksamhet som anges i avdelningarna A – S, exklusive K och O, enligt svensk standard för näringsgrensindelning, SNI 2007.

SNI 2007 är den gällande versionen av klassifikationen standarden för svensk näringsgrensindelning. Motsvarande EU-version heter NACE Rev. 2. SNI 2007 och NACE Rev. 2 är helt identiska på de fyra första nivåerna avdelning, huvudgrupp, grupp och undergrupp. Därutöver har SNI en femte nivå, som är en svensk tilläggsnivå.

Syftet med den institutionella målpopulationen är att beskriva struktur (t.ex. antal företag) och finansiell ställning, dvs. balans- och resultaträkning, medan den funktionella syftar till att utgöra underlag till ekonomiska bedömningar för olika näringsgrenar och ge en beskrivning över hur näringslivet ser ut som kan ligga till grund till regionalpolitiska beslut.

I FEK används tre olika observationsobjekt, nämligen företagsenhet (FE), verksamhetsenhet (VE) och lokal verksamhetsenhet (LVE). FE, VE och LVE har en koppling till de ovanstående beskrivna målpopulationerna, där företagsenhet kopplar till den institutionella målpopulationen, verksamhetsenhet och lokal verksamhetsenhet till den funktionella.

FE sammanfaller i de flesta fall med den juridiska enheten, eller bokslutsenheten. Samtliga företagsenheter består av minst en VE, där VE är den av SCB skapade enheten med syfte att försöka avgränsa de olika förekommande verksamheterna i FE:t. I de fall en FE bedriver mer än en typ av verksamhet skall den idealt också delas upp på flera VE:n i den funktionella statistiken. Slutligen finns det alltid minst en LVE knuten till varje VE. I de fall det förekommer verksamhet på fler platser delas VE:t upp i mer än en LVE.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna är c:a 90 stycken till antalet och är kopplade till respektive målpopulation, där variabelgrupper utgörs av

- Institutionell: basvariabler, resultaträkning, balansräkning
- Funktionell: basvariabler, intäkter, kostnader, investering
- Funktionell och regional: basvariabler, investering

Undersökningens målvariabler, beskrivs i Bilaga 1. Det finns i de flesta fall en direkt koppling mellan mål- och observationsvariablerna, se vidare avsnitt 2.2.6.

Generellt sett råder en god överensstämmelse mellan mål- och intressevariabler.

1.2.3 Statistiska mått

De sammanfattande mått som förekommer i målstorheterna är antal, summa, medelvärde och kvot.

Summa, oftast i miljontals kronor, används för alla ekonomiska variabler. Kvot och medelvärde används för ekonomiska nyckeltal såsom t.ex. avkastning, soliditet och likviditet. Antal förekommer för vissa basvariabler, t.ex. antal företag.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Näringsgren är den viktigaste variabeln som används för att skapa redovisningsgrupper, där syftet är att klassificera företag efter deras ekonomiska aktiviteter. Den klassifikation som används är SNI, där den gällande versionen benämns SNI 2007. Alla nivåer i klassifikationen används för att skapa redovisningsgrupperna.

Två andra variabler som används för att skapa redovisningsgrupper är storlek och region. Som storleksmått används antal anställda och som vid redovisningen är klassindelad Region, redovisas efter län, och utgör det län där den lokala verksamheten är placerad.

1.2.5 Referensår

De statistiska målstorheterna hänför sig huvudsakligen till kalenderåret. Detta gäller såväl målpopulationerna som huvuddelen av målvariablerna. Undantag från detta är de målvariabler som mäter ett tillstånd, såsom balansräkningsvariablerna på institutionell nivå. Dessa avser referensårets utgång, dvs. 31 december.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

FEK är snarare att betrakta som ett system av olika statistiska undersökningar än en separat undersökning. Uppgifter från flera olika källor, insamlade på och utanför SCB, kombineras för att producera statistik rörande FEK:s målvariabler. De olika källorna används för att mäta olika variabelområden, eftersom de olika källorna är av olika typ så är de behäftade med osäkerhet av olika slag och av varierande storlek.

Nedan ges en beskrivning av vilka källor som används för olika typer av variabler

Bas: Huvudkällan för basvariablerna är det administrativa materialet standardiserat räkenskapsutdrag (SRU) som hämtas från Skatteverket, vilka är de uppgifter som företagen lämnar i en bilaga till inkomstdeklarationen. För de cirka 500 största företagen används dock inte SRU-materialet utan istället görs en egen direktinsamling, den s.k. fullständiga blanketten.

Bas, sysselsättning: Med undantag av ett antal variabler som inhämtas i den fullständiga blanketten görs ingen egen direktinsamling inom ramen för FEK. Dessa inhämtas istället från redan befintliga källor. De interna källor som används är Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP), Lönestrukturstatistik, privat sektor (SLP) och kontrolluppgiftsregistret från

registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken. Dessutom köps uppgifter från det privata företaget *UC*.

Resultaträkning: Huvudvariablerna i resultaträkningen hämtas från SRU, men för de variabler som utgör en specifikation av dessa görs direktinsamling på urvalsbasis via den s.k. *SpecRR*-undersökningen. Även den fullständiga blanketten innehåller resultaträkningsvariablerna.

Balansräkning: Variablerna hämtas från SRU och den fullständiga blanketten, men specifikationer av investeringar och lager inhämtas enligt:

Investeringar: Investeringsuppgifter hämtas i första hand från *Investeringenskäten (NV0801)*, som är SCB:s korttidsstatistik rörande investeringar. Dessa uppgifter kompletteras dock med en direktinsamling från ytterligare företag via *SpecI*-undersökningen. Även den fullständiga blanketten innehåller investeringsvariablerna.

Lager: Uppgifter om lager ingår som en del i den fullständiga blanketten. För övriga företag, hämtas uppgifterna om lager från *SpecRR*-undersökningen.

Information om de olika källornas feltyper beskrivs i avsnitt 2.2.1 – 2.2.6. För de övriga källorna hänvisas till respektive statistikprodukts kvalitetsdeklaration.

SRU-uppgifterna utgör källa för att skatta de huvudsakliga målvariablerna, de s.k. basvariablerna. Undantaget är de största företagen där den fullständiga blanketten används. För att få information om hur basvariablerna fördelar sig på en mer detaljerad nivå så används uppgifter från urvalsundersökningarna *SpecRR* och *SpecI*. Där används ett designbaserat skattningsförfarande som beror på undersökningarnas design men även i viss utsträckning av modellantaganden.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

I november i referensåret fastställs rampopulationen. Den avgränsas med hjälp av SCB:s företagsregister. Rampopulationen används för att bestämma vilka företag som ska undersökas via fullständig blankett, medan återstående del utgör rampopulation för de två specifikationsundersökningarna. FEK använder sig av SCB:s system för samordnade urval när rampopulationen fastställs och urvalen till specifikationsundersökningarna dras.

De två specifikationsundersökningarna *SpecRR* och *SpecI* är alla urvalsundersökningar i den bemärkelsen att inte alla objekt i rampopulation undersöks. I *SpecI* används cut-off, dvs. de minsta företagen utesluts och ges inte en positiv sannolikhet att ingå i urvalet, i *SpecI* ingår samtliga objekt ovanför den aktuella gränsen. Det faktum att en delmängd av rampopulationen inte varit föremål för datainsamling hanteras med modellbaserade skattningsförfarande och vars osäkerhet hänförs till osäkerhetskällan Modellantaganden, se avsnitt 2.2.6. Därmed bidrar inte osäkerhetskällan Urval till den totala tillförlitligheten i *SpecI*. Men för att ändå få en samlad framställning av principen för det använda urvalsförfarandet i

de två specifikationsundersökningarna ingår SpecI, tillsammans med SpecRR i beskrivningen nedan:

SpecRR

SpecRR-urvalet består av cirka 16 400 företag. Urvalet är stratifierat efter näringsgren i cirka 290 strata. Inom varje stratum dras ett slumpmässigt urval där ett företags inklusionssannolikhet är proportionell mot dess storlek, dvs. ett stort företag ges en högre sannolikhet att komma med i urvalet än ett mindre företag. Vidare används cut-off i SpecRR, dvs. de minsta företagen, med avseende på intäkter och kostnader enligt SRU för det aktuella året, har inte en positiv sannolikhet att ingå i urvalet.

Skattningarna för variablerna beräknas via gruppvisa kvotestimatorer där basvariablerna används som kända totalsummor. För en mer detaljerad beskrivning av skattningsförfarandet, se dokumentet Statistikens framtagning (SCBDOK) på SCB:s webbplats, www.scb.se/NV0109.

Tabell 1 nedan visar sambandet mellan det relativa medelfelet (avseende urvalsosäkerheten) och skattningens andel av den totala nettoomsättningen. Detta för skattningar avseende detaljerade intäktvariabler för redovisningsgrupper per näringsgren. Totalt avser det 4 412 kombinationer av variabel och redovisningsgrupp.

Tabell 1. Samband mellan urvalsosäkerhet och relativ storlek på skattning

Relativt medelfel	Skattningens andel av nettoomsättningen						Totalt
	0-1 %	1-5 %	5-10 %	10-25 %	25-50 %	>50 %	
0-1 %	1 180	250	62	54	24	88	1 658
1-2 %	14	16	7	9	2	44	92
2-5 %	56	50	32	63	57	90	348
5-10 %	65	64	39	50	21	8	247
10-30 %	189	116	35	34	8	0	382
>30 %	1 248	337	28	7	0	0	1 620
Totalt	2 752	833	203	217	112	230	4 347

Tabellen visar att de flesta skattningar av variabler som i relativa mått är stora har ett litet medelfel, vilket är positivt. Det finns dock skattningar, i tabellernas nedre högra hörn, där både skattningen och medelfelet kan anses stora. Problemet kan exempelvis uppstå i stratum som är heterogena vad gäller intäktvariabler och där ett enskilt företag får för stor tyngd i skattningarna. De stratum i vilka sådana problematiska skattningar uppträder utreds till nästa årgång och resulterar oftast i antingen en uppdelning av stratumet och/eller en utökning av urvalet i dessa stratum.

SpecI

I SpecI utesluts de företag som inte gjort en investering överstigande ett visst belopp, enligt SRU för det aktuella året, från direktinsamling. Någon direktinsamling görs inte heller från de företag som redan ingår i undersökningen *Investeringsenkäten*. I övrigt görs en direktinsamling från

samtliga objekt i rampopulationen. Totalt undersöks ca 5 300 företag i denna specifikationsundersökning.

Inga osäkerhetsmått publiceras för den del av statistiken, som baseras på SpecI.

2.2.2 Ramtäckning

I november under referensåret fastställs rampopulationen. Den avgränsas med hjälp av en ögonblicksbild av SCB:s företagsdatabas (FDB).

För att tillhöra rampopulationen ska företaget vara aktivt enligt FDB, vilket det är om det är arbetsgivarregistrerat, finns i momsregistret eller är registrerat för F-skatt.

Förutom de företag som klassificeras som aktiva i FDB görs följande tillägg:

- Inaktiva företag som innehar fastigheter med minst 1 miljon kronor i taxeringsvärde tas med som fastighetsbolag.
- Inaktiva företag som direkt äger ett rörelsedrivande dotterbolag tas med som holdingbolag. (Ett holdingbolag eller förvaltningsbolag är ett bolag vars främsta verksamhet består i att ha kontroll över andra företag.)

I stora delar överensstämmer rampopulationerna och målpopulationerna, dock förekommer det några situationer som innebär brister i ramtäckningen, nämligen

- De företag som registreras under december månad inkluderas inte i rampopulationen. Betydande företag klassificeras dock manuellt som aktiva. Återstående del utgör undertäckning.
- De företag som bedriver verksamhet under referensåret men som av olika anledningar läggs ner innan november månad kommer inte heller med i rampopulationen. Även här klassificeras dock betydande företag manuellt som aktiva. Återstående del utgör undertäckning.
- De företag som har inaktuella uppgifter i FDB gällande deras aktivitetsstatus, vilket beror på eftersläpningar i de administrativa uppgifterna. Betydande företag klassificeras manuellt. Resterande företag utgör över- respektive undertäckning beroende på om de är aktiva enligt FDB, men egentligen är inaktiva, eller det omvända.

Den potentiella under- och övertäckningen som beskrivs ovan leder till att statistiken behäftas med täckningsfel.

Skattningsförfarandet justerar inte för täckningsbrister. Istället antas rampopulationen och målpopulationen sammanfalla. En trolig konsekvens är att detta leder till en viss överskattning av målstorheterna, då övertäckningsfelet förmodas vara större än undertäckningsfelet.

2.2.3 Mätning

Som tidigare nämnts är FEK snarare att betrakta som ett system av olika statistiska undersökningar än en separat undersökning. Uppgifter från flera olika källor kombineras för att producera statistik rörande FEK:s målvariabler. Olika mät- och insamlingsförfaranden används för de olika källorna.

Nedan ges en beskrivning av de mät- och insamlingsförfaranden som används för de olika källorna, tillsammans med de erfarenheter som finns och som har betydelse för bedömning av mätfel:

SRU

Det administrativa materialet SRU från Skatteverket erhålls i två omgångar, där den första leveransen erhålls i augusti året efter referensåret och den andra leveransen i januari därpå, dvs. 13 månader efter referensårets utgång.

Det administrativa materialet från Skatteverket får anses ha hög tillförlitlighet och torde därför orsaka ytterst få mätfel. Tillförlitligheten kommer av att många observationsvariabler är direkt kopplade till specifika konton enligt gällande BAS-kontoplan.

Även om kvaliteten på det administrativa material som används överlag är god pekar Riksrevisionens rapport "2012:13 Skattekontroll av företag" på att det kan finnas brister. Riksrevisionen ger i rapporten ett antal rekommendationer till Skatteverket i syfte att få bättre kontroll på företagens inrapportering av inkomster för beskattning.

Fullständig blankett

En direktinsamling gör via den fullständiga blanketten till c:a 500 företag istället för att använda SRU-materialet för dessa företag. De utgör i princip de 500 största företagen, med avseende på förra årets produktionsvärde.

Syftet med direktinsamlingen från de största företagen är att konsekvenser för statistikens tillförlitlighet av mätfel ska vara tillräckligt små. De företag som undersöks med hjälp av den fullständiga blanketten utgör tillsammans ungefär en tredjedel av den totala omsättningen och förädlingsvärdet i näringslivet, avseende både bas- och specifikationsvariablerna.

Specifikationsundersökningarna

Från de urvalsundersökta företagen insamlas specifikationer av de uppgifter som finns i SRU-materialet. Syftet är att ge information om framförallt detaljerade intäkts- och kostnadsstrukturer, vilket inte SRU-materialet ger tillräcklig information om.

För specifikationsundersökningarna, och framför allt när detaljerade intäkts- och kostnadsuppgifter efterfrågas, är risken för mätfel större än i SRU-materialet. Detta även om instruktioner och definitioner i så stor utsträckning som möjligt anpassas till gällande redovisningsstandard. Företagens redovisning på så detaljerad nivå kan dock variera, och ibland krävs specifikationer på finare nivå än redovisningsstandarden innebär. Detta gäller även för specifikationsvariablerna i den fullständiga blanketten

Det görs inga justeringar för eventuella mätfel i skattningsförfarandet.

2.2.4 Bortfall

Som framgår av Tabell 2 uppgår det ovägda objektsbortfallet till drygt 15 procent för basvariablerna, vilket är i samma nivå som för referensåret 2016. Vägt efter såväl antal anställda som nettoomsättning uppgår objektsbortfallet till knappt 3 procent, vilket också är i samma nivå som för referensåret 2016.

Noteras bör att bortfallsandelen i huvudgrupp D (El, gas, värme och kyla) är betydande. Orsaken är att ändrade momsregler för försäljning av överskottsel från solcellsanläggningar har ökat mängden objekt i rampopulationen. Men huvuddelen av solcellsanläggningarna uppnår inte gränsen för skyldighet att betala inkomstskatt, så taxeringsuppgifter som används som underlag till statistiken saknas för dessa.

Tabell 2. Objektsbortfall i basvariablerna för referensår 2017, per avdelning enligt SNI 2007.

SNI 2007		Antal under- sökta företag	Därav bortfall	Andel bortfall, %	Bortfallets andel i % av	
					Antal anställda	Netto- omsättning
A-S exkl.	Totalt	1 128 461	171 318	15,2	2,6	2,6
K och O						
A	Jord- och skogsbruk, fiske	244 073	37 331	15,3	4,9	9,2
B	Utvinning av mineral	737	73	9,9	0,5	0,5
C	Tillverkning	53 674	6 529	12,2	1,3	0,8
D	El, gas, värme och kyla	3 358	1 056	31,4	0,7	1,3
E	Vatten och avfall	1 535	200	13,0	1,1	2,6
F	Byggverksamhet	104 097	13 366	12,8	3,5	4
G	Handel	127 309	19 644	15,4	2,4	2,5
H	Transport och magasinering	30 021	3 177	10,6	2,2	2,5
I	Hotell och restaurang	33 482	4 704	14,0	5	5
J	Informationsverksamhet	61 782	11 096	18,0	2,4	2,1
L	Fastighetsverksamhet	67 089	6 405	9,5	2,4	3,2
M	Juridik, ekonomi, vetenskap m.m.	184 867	29 448	15,9	3,2	4,9
N	Uthyrning, fastighetsservice m.m.	39 957	6 500	16,3	2,1	3,2
P	Utbildning	27 859	5 648	20,3	5,3	6,2
Q	Vård, omsorg	37 671	6 080	16,1	2,5	3,7
R	Kultur och fritid	58 497	11 493	19,6	3,4	4
S	Annan serviceverksamhet	52 453	8 568	16,3	5,8	9

I Tabell 3 nedan presenteras relativt medelfel i procent (skattningens genomsnittliga avvikelse från det sökta värdet i relation till detta värdes storlek) för ett antal basvariabler per avdelning enligt SNI 2007. Där det relativa medelfelet här avser den relativa osäkerheten som delkomponenten bortfall bidrar till den totala tillförlitligheten.

Tabell 3: Relativt medelfel orsakat av bortfall i procent för ett antal basvariabler, referensår 2017, per avdelning enligt SNI 2007.

SNI 2007	Antal anställda	Netto-omsättning	Personal-kostnader	Brutto-investeringar	Förädlings-värde
Totalt	0,1	0,2	0,1	0,6	0,1
A	0,3	1,5	0,4	0,8	2,4
B	0,1	0,4	0,1	0,7	0,6
C	0,1	0,1	0,1	3,1	0,2
D	0,1	0,6	0,2	1,3	0,4
E	0,1	1,1	0,2	1,1	0,6
F	0,1	0,3	0,2	0,7	0,2
G	0,1	0,7	0,1	1,5	0,4
H	0,1	0,3	0,1	0,5	0,2
I	0,2	0,2	0,2	1,0	0,2
J	0,2	0,4	0,2	0,9	0,4
L	0,1	0,3	0,2	0,7	0,4
M	0,2	0,5	0,2	3,1	0,6
N	0,3	0,4	0,3	3,1	0,5
P	1,7	1,9	1,9	2,9	2,1
Q	0,5	0,4	0,5	0,9	0,5
R	0,2	0,3	0,3	1,3	0,7
S	0,2	0,8	0,3	1,1	0,8

Noteras bör att då vi har en komplett förteckning utan bortfall över alla objekt i rampopulationen är det relativa medelfelet för antal företag noll i alla redovisningsgrupper.

Det relativa medelfelet är med några få undantag mycket låga och anledningen är att skattningar för dessa variabler beräknas med hjälp av endast SRU och fullständig blankett som är låga (vägda) bortfallsandelar. Detta gäller dock även för förädlingsvärdet, trots att det beräknas med hjälp av uppgifter från både SRU och SpecRR som har en något högre bortfallsandel, se Tabell 5.

I tabell 4 nedan visas skillnaden i relativt medelfel orsakat av bortfall i procent mellan de preliminära och slutliga statistikvärdena gällande ett par basvariabler avseende referensåret 2017. Att medelfelet orsakat av bortfall minskar mellan de olika publiceringstillfällena beror framförallt på att vid det senare tillfället är de fullständiga blanketterna färdiggranskade och att den andra leveransen av SRU-uppgifter från Skatteverket har inkommit. SRU-uppgifterna har även genomgått en selektivgranskning (se vidare avsnitt 2.2.5 Bearbetning) sen den preliminära publiceringen. En SRU som tidigare inte varit godkänd pga. exempelvis summeringsfel räknas som bortfall.

Tabell 4. Skillnad i relativt medelfel orsakat av bortfall i procent för nettoomsättning och bruttoinvestering, referensår 2017, per avdelning enligt SNI 2007.

SNI 2007		Nettoomsättning		Bruttoinvestering	
		Preliminära resultat	Slutliga resultat	Preliminära resultat	Slutliga resultat
A-S	Totalt	0,3	0,2	1	0,6
A	Jord- och skogsbruk, fiske	1,5	1,5	0,9	0,8
B	Utvinning av mineral	0,4	0,4	0,8	0,7
C	Tillverkning	0,2	0,1	3,7	3,1
D	El, gas, värme och kyla	0,7	0,6	1,4	1,3
E	Vatten och avfall	1,4	1,1	1,2	1,1
F	Byggverksamhet	0,3	0,3	8,3	0,7
G	Handel	0,9	0,7	1,8	1,5
H	Transport och magasinering	0,4	0,3	0,7	0,5
I	Hotell och restaurang	0,3	0,2	1,5	1
J	Informationsverksamhet	0,5	0,4	2,1	0,9
L	Fastighetsverksamhet	0,4	0,3	1,8	0,7
M	Juridik, ekonomi, vetenskap m.m.	0,6	0,5	4,1	3,1
N	Uthyrning, fastighetsservice m.m.	0,6	0,4	5,9	3,1
P	Utbildning	2,1	1,9	5,1	2,9
Q	Vård, omsorg	0,6	0,4	2,5	0,9
R	Kultur och fritid	0,3	0,3	1,8	1,3
S	Annan serviceverksamhet	1	0,8	5,3	1,1

I Tabell 5 presenteras objektsbortfallets storlek uppdelat per källa. Objektsbortfallet i såväl det administrativa materialet SRU som den egna direktinsamlingen bedöms vara relativt lågt. Detta gäller framför allt de vägda andelarna. Effekterna på basvariablerna bedöms vara små. Bortfallets storlek, per källa, ligger på samma nivå som föregående referensår.

Att det förekommer bortfall i SRU-materialet beror t.ex. på att det förekommer företag som inte inkommit med sin deklARATION för sent för SCB:s behov eller att den inte inkommit överhuvudtaget.

Tabell 5. Objektsbortfall, per källa, referensår 2017.

Källa	Antal undersökta företag	Därav bortfall	Andel bortfall, %	Bortfallets andel i % av	
				Antal anställda	Nettoomsättning exkl. punktskatter
SRU	1 128 461	171 314	15,2	3,3	4
Fullständig blankett	476	5	1,1	0,1	0,1
SpecRR	16 572	2 299	13,9	13,5	10,2
SpecI	5 658	748	13,3	13,2	10,2 ¹

¹ Bortfallets andel av totala investeringar.

Skattningsförfarandet innehåller justering för bortfall, genom att imputering används. Nedan följer en beskrivning i korthet över hur imputering genomförs för bas- respektive specifikationsvariablerna:

Bas

Maskinell imputering med hjälp av medelvärdesimputering används i de flesta fall. Imputeringsgrupper skapas genom att dela in i de svarande efter juridisk form, storleksklass och näringsgren, där detaljeringsgraden av näringsgren beror på antalet tillgängliga svar.

Specifikationsvariablerna

För specifikationsvariablerna används en kombination av maskinell och manuell imputering. Vid maskinell imputering används strukturen på företagets inkomna uppgifter föregående år eller medelvärdesimputering. Imputeringsgrupper skapas genom att dela in i de svarande efter näringsgren, där detaljeringsgraden av näringsgren beror på antalet tillgängliga svar.

Den manuella imputeringen innebär att uppgifter hämtas från andra källor, t.ex. företagets officiella årsredovisningar.

Sammanfattningsvis är bedömningen att bortfallet inte leder till några ytterligare systematiska fel.

2.2.5 Bearbetning

Nedan följer en beskrivning av de moment som involverar bearbetning uppdelat per källa:

SRU

SRU-uppgifterna kommer till Skatteverket till stor del direkt från företagets redovisningssystem via automatiska rutiner och levereras elektroniskt till SCB två gånger per år.

Datamaterialet granskas huvudsakligen i syfte att bokföringsmässiga samband för respektive företag är uppfyllda. Vid granskning av det här materialet förlitar sig SCB på jämförelser mot tidigare årgångar, andra källor eller årsredovisningar. Detta eftersom ingen möjlighet finns att verifiera uppgifterna genom en återkoppling till företagen.

Fullständig blankett

Samtliga företag som får fullständig blankett lämnar in uppgifterna elektroniskt. Detta minskar den manuella dataregistreringen och därmed också risken för brister i bearbetningen av data.

Det material som har samlats in via den fullständiga blanketten genomgår maskinella granskningskontroller som består av summeringskontroller, rimlighets- och sambandskontroller. Om dessa kontroller visar på att uppgifter kan vara avvikande eller felaktiga vidtas åtgärder för att fastställa deras riktighet eller korrigera dem. Exempel på åtgärder är att kontakta uppgiftslämnaren för verifiering eller att verifiera uppgiften med hjälp av andra källor, t.ex. årsredovisningar.

Specifikationsundersökningarna

Vad gäller specifikationsundersökningarna så lämnar den stora majoriteten av företag sina uppgifter på elektronisk väg. För referensåret 2017 lämnade 99 procent av företagen sina uppgifter elektroniskt, jämfört med 48 procent 2005.

Även de urvalsundersökta företagen granskas maskinellt, om än inte fullt lika noggrant som de stora. De företag som bidrar med de största värdena granskas även mer ingående. Om avvikelser upptäcks görs manuella verifieringar på liknande sätt som för de större betydande företagen.

Som ett sista steg granskas hela materialet på näringsgrens- och totalnivå. För att säkra kvaliteten i tidsserierna görs jämförande analyser med resultaten från tidigare referensår. I den mån det är möjligt görs också avstämningar mot andra undersökningar för att upptäcka eventuella avvikelser.

Efter varje undersökningsomgång gör SCB en utvärdering för att upptäcka brister i bearbetning av data och för att hitta områden där arbetssätt och processer kan bli effektivare. Sammantaget torde konsekvenserna för statistikens tillförlitlighet beroende på brister i bearbetningen av data vara små, framför allt vad gäller statistikvärdena avseende basvariablerna. Detta med tanke på hur många både maskinella och manuella kontroller som görs.

2.2.6 Modellantaganden

Som nämnts i avsnitt 1.2.1 används olika målobjekt i de två målpopulationerna, nämligen företag och homogen produktionsenhet. Operationalisering av detta görs genom att i FEK använda sig av de tre observationsobjekten företagsenhet, verksamhetsenhet och lokal verksamhetsenhet, vilket är enheter som finns tillgängliga i SCB:s företagsregister. Även om dessa observationsenheter används så kvarstår ett modellfel pga. att observationsobjekten inte stämmer helt överens med målobjekten, dvs. att observationsobjekten inte är en korrekt beskrivning av den verkliga enhetsstrukturen.

I specifikationsundersökningen SpecI används cut-off, där en del av rampopulationen medvetet inte är föremål för direktinsamling. Istället används ett modellbaserade skattningsförfaranden för de variabler som undersöks i de två specifikationsundersökningarna. I SpecI görs ett antagande om att fördelningen av de aktuella företagens investeringar är densamma som för de företag som tillhör den del av rampopulationen som undersöks. I SpecRR görs modelljustering för den del av rampopulationen som faller under gränsen för cut-off. Detta görs genom att en kvotestimator används där hjälpinformationen avser hela rampopulationen och inte bara den del som är föremål för direktinsamling.

Modellberäkningar görs för de företag som har brutet räkenskapsår eller som har räkenskapsår som omfattar en kortare eller längre tid än tolv månader.

Det finns i de flesta fall en direkt koppling mellan mål- och observationsvariablerna eftersom flera av målvariablerna har en koppling till variabler i företagens ekonomiska redovisning, se Bilaga 1 som beskriver målvariablerna och i förekommande fall kopplingen till aktuella BAS-konton. Några av undersökningens huvudvariabler, t.ex. produktions- och

förädlingsvärdet, motsvaras inte av några observationsvariabler, utan härleds med hjälp av ett antal andra målvariabler.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Både preliminär och slutlig statistik publiceras, men denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken.

I samband med att slutlig statistik publiceras så revideras även föregående referensårs slutliga statistik.

Den preliminära och definitiva redovisningen av statistiken skiljer sig åt framförallt när det gäller statistikens innehåll och tillförlitlighet. Den slutliga redovisningen omfattar dels väsentligt fler variabler, dels är antalet redovisningsgrupper såväl fler som mer detaljerade. Det finns också exempel på observationsvariabler som definieras på olika sätt i den preliminära och den definitiva redovisningen. Ett sådant exempel är variabeln förädlingsvärde, där en något mer förenklad definition används i den preliminära än i den slutliga. Den definition som används i den slutliga stämmer bättre överens med målvariabeln.

Vidare är tillförlitligheten i statistiken som ingår i den slutliga redovisningen något högre jämfört med motsvarande statistik i den preliminära redovisningen. Detta beror framförallt på bortfall bland de fullständiga blanketterna och att vi ännu inte fått den andra leveransen av SRU-uppgifter från Skatteverket.

I tabell 6 nedan visas skillnaden mellan de preliminära och slutliga statistikvärdena gällande Nettoomsättning avseende referensåret 2017.

Tabell 6. Skillnad i nettoomsättning för referensår 2017, mnkr, per avdelning enligt SNI 2007.

SNI 2007		Preliminära resultat	Slutliga resultat	Förändring, mnkr	Förändring, procent
A-S*	Totalt	8 573 870	8 546 350	-27 520	-0,3
A	Jord- och skogsbruk, fiske	165 534	164 295	-1 239	-0,7
B	Utvinning av mineral	49 382	49 363	-19	0,0
C	Tillverkning	1 885 174	1 880 286	-4 888	-0,3
D	El, gas, värme och kyla	244 239	244 341	102	0,0
E	Vatten och avfall	57 894	57 860	-34	-0,1
F	Byggverksamhet	764 464	765 501	1 037	0,1
G	Handel	2 688 337	2 675 031	-13 306	-0,5
H	Transport och magasinering	474 465	472 002	-2 463	-0,5
I	Hotell och restaurang	158 196	157 886	-310	-0,2
J	Informationsverksamhet	576 445	574 703	-1 742	-0,3
L	Fastighetsverksamhet	357 466	357 399	-67	0,0
M	Juridik, ekonomi, vetenskap m.m.	505 457	502 754	-2 703	-0,5
N	Uthyrning, fastighetsservice m.m.	292 531	292 338	-193	-0,1
P	Utbildning	62 962	62 576	-386	-0,6
Q	Vård, omsorg	158 019	157 227	-792	-0,5
R	Kultur och fritid	85 647	85 501	-146	-0,2
S	Annan serviceverksamhet	47 658	47 287	-371	-0,8

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden, dvs. tidsavståndet mellan referenstidens slutpunkt och tidpunkten då statistiken redovisas, är för den slutliga statistiken knappt 15 månader då en intern leverans görs till avdelningen för Nationalräkenskaper vid SCB. Den totala framställningstiden till publicering är drygt 16 månader och leverans till Eurostat är maximum 18 månader.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid är i huvudsak kalenderår. För balansräkningsvariablerna är dock referenstiden 31 december. Undersökningen genomförs varje år.

Uppgifter från undersökningsobjekten inhämtas vid olika tidpunkter under året, nämligen

- Det administrativa materialet SRU från Skatteverket erhålls i två omgångar, där den första leveransen erhålls i augusti året efter referensåret och den andra leveransen i januari därpå, dvs. 13 månader efter referensårets utgång.
- Med början i april, året efter referensåret, inhämtas uppgifter från de undersökningsobjekt som får den fullständiga blanketten, medan motsvarande tidpunkt för de flesta företag med brutet räkenskapsår inhämtas med början i augusti året efter referensåret.
- Uppgiftsinsamlingen avseende specifikationsundersökningarna inleds i september efter referensåret.

Statistiken redovisas en gång per år, sett endast till publiceringen av den slutliga statistiken. Preliminär statistik levereras till Eurostat 10 månader efter referensårets utgång och publiceras knappt 12 månader efter referensåret. Knappt 15 månader efter referensåret görs en intern leverans till Nationalräkenskaperna och publicering görs efter totalt 16 månader. Slutlig leverans görs till Eurostat efter totalt 18 månader.

3.3 Punktlighet

Publiceringen följer publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik. Datum för planerade publiceringar hittas i publiceringskalendern på SCB:s webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i publikationsserien Statistiska Meddelanden, serie NV19. Statistiken tillgängliggörs även i Statistikdatabasen. Allt detta finns att tillgå via SCB:s webbplats, www.scb.se/NV0109, där även ytterligare tabeller och diagram finns presenterade. På Eurostats webbplats, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/data/database>, finns den statistik som Eurostat publicerar tillgänglig.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Den statistiska informationen presenteras och åskådliggörs i tabeller, diagram och kompletterande text.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Statistikens detaljerade innehåll. Hur statistiken har tagits fram finns beskrivet i dokumentet Statistikens framtagning (StaF). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/NV0109.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Med hjälp av statistik från undersökningen *Industristatistik*, som är föregångaren till undersökningen *Industrins varuproduktion*, kan man för industribranscher följa vissa variabler och göra jämförelser över tiden från 1968. Med hjälp av statistik från undersökningen *Finansstatistik för företag* kan man för andra variabler göra jämförelser från 1973.

Från och med 1997 är undersökningen *Företagsstatistik*, som var föregångaren till FEK, anpassad till årsredovisningslagen (1995:1554). Det innebär att vissa förändringar i redovisningspraxis påverkar statistiken från och med referensåret 1997. Exempelvis fick resultat- och balansräkningen nytt utseende i och med detta.

Fastighetsförvaltning (huvudgrupp 68 enligt SNI 2007, huvudgrupp 70 enligt SNI 2002) ingår i Företagsstatistiken från och med 1997. För tidigare år kan inga jämförelser göras för denna näringsgren.

Vissa holdingbolag redovisades till och med referensåret 1996 i den näringsgren där de utförde sin verksamhet (betjänad) och i den största storlekklassen oavsett faktiskt antal anställda. I redovisningen avseende referensår 1997 till och med år 2002 redovisades samtliga holdingbolag i detaljgrupp 74.150 enligt SNI 2002 (detaljgrupp 64.202 eller 70.100 enligt SNI 2007) och efter sitt faktiska antal anställda, när det gäller den institutionella redovisningen. För den funktionella redovisningen redovisas holdingbolagen på betjänad näringsgren. I redovisningen från och med referensåret 2003 redovisas holdingbolagen på betjänad näringsgren även när det gäller den institutionella redovisningen.

Samhallkoncernen och de statliga affärsverken ingick till och med 1996 inte i målpopulationerna. Men från och med 1997 ingår de.

Under perioden 1997-2002 ändrades urvalsförfarandet från en urvalsundersökning till en totalundersökning, genom att samtliga standardiserade räkenskapsutdrag från Skatteverket användes för att beskriva de företag som inte undersöks med fullständig blankett. Från och med 2003 ändrades tillvägagångssättet igen till att göra en kombinerad total- och urvalsundersökning.

Från och med 2001 ingår även enskilda näringsidkare inom avdelningarna A Jordbruk, jakt och skogsbruk och B Fiske enligt SNI 2002 (A Jordbruk, skogsbruk och fiske enligt SNI 2007). Referensåret 2001 fanns 158 000 företag i dessa branscher med en total omsättning på 90 miljarder kronor. Av dessa var 147 000 företag enskilda näringsidkare med en total omsättning på 38 miljarder kronor. Detta innebär att dessa näringsgrenar inte är jämförbara mot tidigare årgångar.

I och med referensår 2008 övergick FEK till en ny näringsgrensindelning, SNI 2007. Denna ersätter den tidigare indelningen SNI 2002. Såväl årgång 2007 som 2008 finns redovisad i både gammal och ny indelning. Fr.o.m. referensår 2009 redovisas statistiken bara i den nya nomenklaturen. För att uppfylla syftet att visa på näringslivets utveckling över tid finns material enligt den nya indelningen tillgängligt för åren 2000-2006. En separat kvalitetsdeklaration för denna tillbakaräkning finns tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se/NV0109.

För att tillhöra rampopulationen ska företaget vara aktivt enligt den ögonblicksbild av FDB från november som används vid ramframställningen. Från och med 2010 används ett något modifierat aktivitetsbegrepp i FDB, vilket påverkar jämförbarheten av statistiken över tid. Följande förändringar gjordes:

- Fysiska personer yngre än 16 år eller äldre än 70 år aktiveras i de fall de övrigt uppfyller aktivitetskriterierna.
- Företag med utländsk eller okänd adress aktiveras i de fall de i övrigt uppfyller aktivitetskriterierna.

Denna förändring ledde till att antalet företag i rampopulationen ökade med i storleksordningen 40 000 företag, vilket motsvarar ungefär fyra procent. Dessa företag uppskattas stå för ungefär 0,3 % av förädlingsvärdet på totalnivå. I näringsgrenarna Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill respektive Skogsbruk (huvudgrupperna 01 respektive 02 enligt SNI 2007) är effekten dock betydligt större, nämligen cirka fem procent. Detta i princip uteslutande som en konsekvens av den första förändringen.

År 2014 reviderades standarden för klassificering av institutionella enheter, Standard för institutionell sektorindelning INSEKT 2014, baserat på Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 549/2013, om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i den Europeiska unionen (ESA 2010). Även om den reviderade sektorindelningen i allt väsentligt bygger på samma grundprinciper är den nya sektorindelningen inte helt jämförbar med den tidigare standarden. Den reviderade standarden är något mer detaljerad jämfört med INSEKT 2000. Inom finansiell bolagssektor har nya typer av institut tillkommit, och vissa förtydliganden gjorts i ESA 2010, vilket ökat antalet finansiella kategorier från 18 till 24 på lägsta nivå. Ett exempel på en ny kategori är koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. Dessa består av alla finansiella bolag och kvasibolag, som varken ägnar sig åt finansiell förmedling eller finansiell serviceverksamhet, och som kännetecknas av att huvuddelen av antingen deras tillgångar eller skulder inte handlas på den öppna finansmarknaden. Detta innebär att bolag som inte tidigare varit klassade som finansiella bolag kan bli klassade som finansiella bolag vilket medför att bolaget inte längre ingår i målpopulationen.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Undersökningen är i första hand designad för att göra jämförelser mellan olika näringsgrenar. Bortsett från den problematik som beskrivits under 2.2.6 torde därför jämförbarheten mellan näringsgrenar vara god. Detsamma gäller regionala jämförelser.

Jämförbarheten mellan storleksgrupper gällande basvariablerna är också god. Detta gäller inte de variabler som samlas in via specifikationsundersökningarna, då dessa inte är designade för sådana jämförelser.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

FEK använder sig SCB:s system för samordnad urvalsdragning (SAMU), vilket innebär att ramframställningen och urvalsdragningen är samordnad med andra undersökningar som använder sig av samma SAMU-version. Samanvändbarheten med statistik som är baserad på information från undersökningar som använder sig av samma SAMU-version torde vara god.

Många av variablerna i Företagens ekonomi är unika för undersökningen. En del av variablerna kan dock jämföras mot resultaten från andra undersökningar inom Sverige, t.ex. Industrins varuproduktion, Momsstatistiken, Investeringsstatistiken samt Post- och telekommunikationsundersökningen.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Skattningsförfarandet är designat på ett sådant sätt att det ska finnas numerisk överensstämmelse i de publicerade statistikvärdena. Trots detta, kan det förkomma brister i den numeriska överensstämmelsen pga. avrundningar.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

FEK är officiellt statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov och gallring är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

För de uppgifter som inhämtas direkt från företagen, föreligger uppgiftsskyldighet enligt lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)). Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter om företagens ekonomi ([SCB-FS 2018:10](#)).

Den andra delen i undersökningen bygger på administrativt material som består av deklarationsuppgifter från företagen vilka är skyldiga att lämna in uppgifterna till Skatteverket för taxeringsändamål.

E EU-reglering och internationell rapportering

Företagens ekonomi utgör huvudkällan till den statistik som regleras i EU-förordningen "Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 295/2008 om statistik över företagsstrukturer" och är därför anpassad i enlighet med denna förordning. Denna förordning ersätter den tidigare förordningen "Rådets förordning (EG) nr 58/97 om statistik rörande företagsstrukturer".

Till förordningen "Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 295/2008 om statistik över företagsstrukturer" finns ett antal tilläggsförordningar. Dessa är Kommissionens förordningar nr 97/2009, 250/2009, 251/2009, 275/2010, 439/2014, 446/2014, 1042/2015 och 2112/2015.

Rapportering av statistik till Eurostat görs i enlighet med rådande förordning.

F Historik

Det första referensåret för FEK var 2003. Då ersattes den tidigare undersökningen *Företagsstatistik*, vilken i sin tur för referensåret 1997 ersatte de tidigare undersökningarna *Finansstatistik för företag* och *Industristatistik*.

Finansstatistik för företag hade funnits sedan 1950 och omfattade då intäkter, kostnader och vinster inom större och medelstora industri- och handelsföretag. Denna statistik kompletterades fr.o.m. 1965 med uppgifter om företagets tillgångar och skulder. Omfattningen har sedan successivt utökats till såväl andra näringar som storleksgrupper.

Statistik från undersökningen *Industristatistik* framställdes första gången 1913. *Industristatistik* belyste främst industrins varuproduktion, intäkter, kostnader, sysselsättning, investeringar samt energiförbrukning.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Företagens ekonomi
E-post	fek.ns@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Bilaga 1 – Variabelförteckning

Nedanstående förteckning innehåller de variabler som ingår i den slutliga redovisningen av FEK avseende referensåret 2017, uppdelade per målpopulation och variabelgrupp. Förutom definitioner finns i förekommande fall även hänvisningar till konton i BAS-kontoplanen 2017, som är idag är den dominerande kontoplanen inom svenskt näringsliv.

Bas, institutionell nivå

Antal företag: Antal aktiva icke-finansiella företag under referensåret (t.o.m. utgången av november månad, 01-96 exkl. 64-66, 84 enligt SNI 2007).

Antal anställda: Antal anställda avser medeltalet anställda omräknat till heltidspersoner i enlighet med vad som redovisas i företagets årsredovisning.

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagets huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting, d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort.

Produktionsvärde: Med produktionsvärde avses värdet av den faktiska produktionen utförd av företagen under året. Värdet baseras på försäljning, d.v.s. nettoomsättningen, justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter exklusive bidrag, kursvinster och reavinster samt inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (så att enbart handelsmarginalen ingår för dessa varor).

Förädlingsvärde: Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (m.a.o. dess bidrag till bruttonationalprodukten) och definieras i Företagens ekonomi som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster som använts som insats i produktionen. Här ingår inte löner, sociala avgifter och inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning, eftersom enbart handelsmarginalen ingår för dessa i produktionsvärdet.

Summa tillgångar: Det bokförda värdet av företagets samlade tillgångar, såväl anläggningstillgångar som omsättningstillgångar. Är definitionsmässigt lika med summan av eget kapital och skulder och kallas även balansomslutning.

Bruttoinvesteringar: Årets anskaffningar av materiella anläggningstillgångar. Här ingår nyanskaffningar samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar: Årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget fått vid försäljning av den materiella anläggningstillgången.

Resultaträkning, institutionell nivå

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagens huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting (d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort). BAS-konto 30-37 exkl. 3750.

Övriga rörelseintäkter: I posten ingår intäkter som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis hyresintäkter, försäkringsersättningar, vinster vid avyttring av anläggningstillgångar, valutakursvinster och bidrag för personal. Posten innehåller även aktiverat arbete för egen räkning med vilket avses rörelsens direkta och indirekta nedlagda kostnader på egna anläggningstillgångar som aktiverats i balansräkningen. Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning ingår också. Posten summerar förändringar av lager och pågående arbete till följd av tidsförskjutning mellan produktion och fakturering. Förändring till följd av normal inkurans (värdeminskning av en vara beroende på att den är skadad, tekniskt eller modemässigt föråldrad eller liknande) ska inkluderas. BAS-konto 38-39, 4932, 4940-4950, 4970, 4990.

Råvaru-, handelsvarukostnader: Posten inkluderar anskaffningsvärdet av råvaror (material för vidarebearbetning, vanligtvis i industriföretag) och handelsvaror (återförsäljs utan vidarebearbetning, vanligtvis i handelsföretag), samt kostnader för legoarbeten och underentreprenader för att producera rörelsens varor och/eller tjänster. BAS-konto 4910-4920, 4931, 4960, 4980, del av 40-48.

Övriga externa kostnader: I posten övriga externa kostnader ingår bl.a. lokalyror, energikostnader inkl. värme, kyla och belysning (exkl. energi som råvara i produktionen), bilkostnader, frakter, telefon, revisions- och bokföringsarvoden m.m. Även nedskrivningar av omsättningstillgångar ingår här. BAS-konto 50-69, 7740, 7790.

Lönekostnader: Posten inkluderar löner och andra ersättningar. BAS-konto 70-73.

Sociala avgifter och övriga personalkostnader: Posten inkluderar sociala avgifter, pensioner och övriga personalkostnader såsom utbildning, hälsovård och representation. BAS-konto 74-76.

Övriga rörelsekostnader: I posten ingår kostnader som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis valutakursförluster, förlust vid avyttring av anläggningstillgångar eller omstruktureringskostnader. BAS-konto 79.

Summa av- och nedskrivningar: Posten inkluderar såväl avskrivningar som nedskrivningar av både immateriella och materiella anläggningstillgångar. (Nedskrivning av omsättningstillgångar ingår i posten Övriga externa kostnader.) BAS-konto 7710-7730, 7760-7780, 78.

Rörelseresultat: Rörelsens intäkter minus rörelsens kostnader. Rörelseintäkterna består av summan av nettoomsättning, förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning

samt övriga rörelseintäkter medan rörelsekostnaderna består av summan av råvaru- och handelsvarukostnader, övriga externa kostnader, personalkostnader, övriga rörelsekostnader samt av- och nedskrivningar.

Resultat från finansiella poster: Posten innehåller intäkter och kostnader från företagens finansiella verksamhet, såsom resultat från andelar i koncern- och intresseföretag eller andra typer av värdepapper/fordringar samt ränteintäkter/-kostnader. BAS-konto 80-84.

Rörelseresultat efter finansiella poster: Rörelseresultat plus/minus resultat från finansiella investeringar.

Bokslutsdispositioner: Bokslutsdispositioner är redovisningsåtgärder som vidtas vid årsbokslut med syfte att redovisa ett visst resultat till beskattning. Exempel på sådana bokslutsdispositioner är förändring av periodiseringsfond, mottagna/lämnade koncernbidrag och överavskrivningar (skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar). BAS-konto 88.

Skatt på årets resultat: Innehåller räkenskapsårets skatt som kan bestå av såväl inkomstskatt som annan skatt, exempelvis uppskjuten skatt. BAS-konto 89 exkl. 8990.

Årets resultat: Resultat efter finansiella poster plus/minus extraordinära intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner samt skatt. BAS-konto 8990.

Balansräkning, institutionell nivå

Summa immateriella tillgångar: I posten ingår patent, licenser, goodwill och liknande. BAS-konto 10.

Byggnader och mark: Posten inkluderar byggnader, markanläggningar och mark samt även förbättringsutgifter på annans fastighet. BAS-konto 11 exkl. 1180.

Maskiner och inventarier: Posten inkluderar maskiner och andra tekniska anläggningar avsedda för produktionen samt inventarier, verktyg och installationer. BAS-konto 12 exkl. 1280.

Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar: Avser förskott och pågående nyanläggningar av såväl byggnader, markanläggningar och mark som maskiner och inventarier. BAS-konto 1180, 1280.

Summa materiella anläggningstillgångar: Summan av byggnader, markanläggningar och mark, maskiner och inventarier samt förskott avseende materiella anläggningstillgångar och pågående nyanläggningar. BAS-konto 11-12.

Aktier och andelar (anläggningstillgångar): Innefattar aktier och andelar i svenska och utländska dotter-, koncern- och intresseföretag. BAS-konto 1310, 1330.

Andra finansiella anläggningstillgångar: Innefattar långfristiga fordringar på koncernföretag och intresseföretag samt andelar och värdepapper i andra företag, långfristiga lån till delägare eller närstående samt uppskjuten skattefordran och andra långfristiga fordringar. BAS-konto 1320, 1340-1380.

Summa finansiella anläggningstillgångar: Summan av aktier och andelar samt andra finansiella anläggningstillgångar. BAS-konto 13.

Summa anläggningstillgångar: Summan av immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar. BAS-konto 10-13.

Varulager m.m.: Posten innehåller samtliga typer av varor som lagerhålls samt varor och tjänster som tillverkas eller tillhandahålls för egen eller annans räkning. Exempel på sådana kan vara råvaror, halvfabrikat, handelsvaror eller värdepapper. BAS-konto 14.

Kundfordringar: Posten innehåller fordringar på företagets kunder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen. Kundfordringar på koncern- och intresseföretag ingår inte här utan i posten Övriga fordringar. BAS-konto 1510-1550, 1580.

Kortfristiga fordringar hos koncern- intresse- och gemensamt styrda företag: Posten innehåller kundfordringar och kortfristiga fordringar hos moderföretag, dotterföretag och andra koncernföretag samt intresseföretag. BAS-konton 1560, 1660, 1570, 1670.

Övriga fordringar: Posten innehåller exempelvis kundfordringar på koncern- och intresseföretag (se ovan), skatte- och momsfordringar kortfristiga fordringar hos anställda och avräkning för skatter. BAS-konto 1560-1570, 1610-1680.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter: Posten innehåller nettot av förutbetalda intäkter och upplupna (ej fakturerade) intäkter. BAS-konto 17.

Summa kortfristiga fordringar: Summan av kundfordringar, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt övriga fordringar. BAS-konto 15-17 exkl. 1690.

Summa kortfristiga placeringar: Posten innehåller placeringar som är avsedda att realisera inom 12 månader efter balansdagen. BAS-konto 18.

Kassa och bank: I posten ingår likvida medel såsom kontantkassor och tillgångar på girokonton och checkkonton. BAS-konto 19.

Summa omsättningstillgångar: Summan av varulager, kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt kassa och bank. BAS-konto 14-19 exkl. 1690.

Summa tillgångar: Summan av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, skulder. Även känt som balansomslutning och definitionsmässigt lika med summa eget kapital och skulder. BAS-konto 10-19.

Aktiekapital/insatskapital: Posten visar storleken på det av ägarna insatta aktiekapitalet. På företagsnivå förändras posten enbart i samband med exempelvis fond- eller nyemission. BAS-konto 2081, 2082.

Övrigt bundet eget kapital: Posten innehåller tillgångar i uppskrivningsfonder eller reservfonder. BAS-konto 2085, 2086.

Balanserad vinst/förlust: Posten innehåller förutom balanserad vinst/förlust även annat fritt eget kapital såsom koncernbidrag, aktieägartillskott eller överkursfond. BAS-konto 2067, 2091-2098.

Årets resultat: Posten innehåller årets resultat och är definitionsmässigt lika med årets resultat enligt resultaträkningen. Observera att denna post ej är tillgänglig för handels- och kommanditbolag samt enskilda näringsidkare, se nedan. BAS-konto 2099.

Eget kapital i HB/KB, enskilda näringsidkare: För handels- och kommanditbolag samt enskilda näringsidkare finns inte information om de i eget kapital ingående delarna. Summa eget kapital utgörs därför för dessa organisationsformer av denna samlingspost. BAS-konto 20.

Summa eget kapital: Eget kapital utgör skillnaden mellan företagets tillgångar och skulder. Posten beräknas som summan av aktiekapital, övrigt bundet eget kapital, balanserad vinst/förlust samt årets resultat. Inkluderar även eget kapital i HB/KB, enskilda näringsidkare. BAS-konto 20.

Periodiseringsfonder: Posten innehåller företagets periodiseringsfonder vilka kan användas för att utjämna resultatet över ett antal år. BAS-konto 2110-2149.

Ackumulerade överavskrivningar: Posten innehåller skillnaden mellan företagets avskrivningar enligt plan och de skattemässiga avskrivningarna. BAS-konto 2150.

Övriga obeskattade reserver: Posten innehåller ersättningsfonder, obeskattade intäkter och andra obeskattade reserver som exempelvis lagerreserv. BAS-konto 2160, 2180, 2190.

Summa obeskattade reserver: Summan av periodiseringsfonder, ackumulerade överavskrivningar och övriga obeskattade reserver. BAS-konto 21.

Avsättningar för pensioner: Posten innehåller företagets avsättningar för pensioner, antingen enligt tryggandelagen eller också övriga liknande avsättningar. BAS-konto 2210, 2230.

Övriga avsättningar: Posten innehåller avsättningar för exempelvis garantier och uppskjutna skatter. BAS-konto 2240, 2250, 2220, 2290.

Summa avsättningar: Summan av avsättningar för pensioner och övriga avsättningar. BAS-konto 22.

Långfristiga skulder till koncern-, intresse- och gemensamt styrda företag: Posten innehåller den del av de skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen som lånats upp från koncern- eller intresseföretag. BAS-konton 2360, 2370.

Övriga långfristiga skulder: Posten innehåller långfristiga skulder med andra motparter än koncern- eller intresseföretag. BAS-konto 2310-2350, 2390.

Summa långfristiga skulder: Posten innehåller skulder eller delar av skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen. BAS-konto 23.

Förskott från kunder: Betalningar från och obetalda fakturor till kunder där motprestation ännu inte lämnats. BAS-konto 2420, 2430.

Leverantörsskulder: Skulder till leverantörer för mottagna varor eller tjänster som ännu ej betalats. BAS-konto 2440.

Kortfristiga skulder till koncern-, intresse- och gemensamt styrda företag: Posten innehåller den del av de skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen som lånats upp från koncern- eller intresseföretag. BAS-konton 2460, 2860, 2470, 2870.

Skatteskulder: Posten innehåller vid balansdagen aktuella skatteskulder för exempelvis moms, inkomstskatt eller fastighetskatt. BAS-konto 25.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter: Posten innehåller nettot av övriga upplupna (ej betalda) kostnader för exempelvis löner, pensioner eller räntor samt förutbetalda intäkter. BAS-konto 29.

Övriga kortfristiga skulder: Posten innehåller andra skulder eller delar av skulder som förfaller till betalning inom 12 månader från balansdagen. BAS-konto 24 exkl. 2420-2440, 26-28.

Summa kortfristiga skulder: Summan av förskott från kunder, leverantörsskulder, skatteskulder, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt övriga kortfristiga skulder. BAS-konto 24-29.

Summa eget kapital och skulder: Det bokförda värdet av företagens egna kapital, obeskattade reserver, avsättningar samt lång- och kortfristiga skulder. Även känt som balansomslutning och definitionsmässigt lika med summa tillgångar. BAS-konto 20-29.

Bas, funktionell nivå

Antal anställda: Antal anställda avser medeltalet anställda omräknat till heltidspersoner i enlighet med vad som redovisas i företagets årsredovisning.

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagets huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting (d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort).

Produktionsvärde: Med produktionsvärde avses värdet av den faktiska produktionen utförd av företagen under året. Värdet baseras på försäljning, d.v.s. nettoomsättningen, justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter exklusive bidrag, kursvinster och reavinster samt inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (så att enbart handelsmarginalen ingår för dessa varor).

Förädlingsvärde: Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (m.a.o. dess bidrag till bruttonationalprodukten) och definieras i Företagens ekonomi som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster som använts som insats i produktionen. Här ingår inte löner, sociala avgifter och

inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (eftersom enbart handelsmarginalen ingår för dessa i produktionsvärdet).

Bruttoinvesteringar: Årets anskaffningar av materiella anläggningstillgångar. Här ingår nyanskaffningar samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar: Årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget fått vid försäljning av den materiella anläggningstillgången.

Intäkter, funktionell nivå

Intäkt industriell produktion: Intäkter som går att hänföra till avdelning A-F enligt gällande standard för svensk produktindelning efter näringsgren, SPIN 2007.

Intäkt av handel: Intäkter som går att hänföra till avdelning G enligt SPIN 2007.

Intäkter av övrig verksamhet: Intäkter som går att hänföra till avdelning H-S enligt SPIN 2007.

Övriga rörelseintäkter: I posten ingår intäkter som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis hyresintäkter, försäkringsersättningar, vinster vid avyttring av anläggningstillgångar, valutakursvinster och bidrag för personal. Posten innehåller även lagerförändringar som inkluderar förändringar i verksamhetens lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning. Aktiverat arbete ingår också och avser här rörelsens direkta och indirekta nedlagda kostnader på egna anläggningstillgångar som aktiverats i balansräkningen.

Summa rörelseintäkter: Summan av intäkter av industriell verksamhet, handel och övrig verksamhet samt övriga rörelseintäkter, lagerförändring och aktiverat arbete.

Kostnader, funktionell nivå

Råvarukostnad: Kostnader för varor som går in i produktionen. Inkluderar även legoarbeten och underentreprenader.

Kostnad handelsvaror: Kostnader för varor som säljs vidare utan någon form av vidareförädling.

Lönekostnad: Kostnader för löner och andra ersättningar.

Övriga personalkostnader: Övriga personalkostnader inkluderar pensioner, sociala avgifter och övriga personalkostnader såsom utbildning, hälsovård och representation.

Övriga externa kostnader: I posten övriga externa kostnader ingår bl.a. lokalhyror, energikostnader inkl. värme, kyla och belysning (exkl. energi som råvara i produktionen), bilkostnader, frakter, telefon, revisions- och bokföringsarvoden m.m. Även nedskrivningar av omsättningstillgångar ingår här.

Övriga rörelsekostnader: I posten ingår kostnader som är sekundära i rörelsens normala verksamhet, exempelvis valutakursförluster, förlust vid avyttring av anläggningstillgångar eller omstruktureringskostnader.

Summa rörelsekostnader: Summan av kostnader för råvaror, handelsvaror och löner samt övriga personalkostnader, övriga externa kostnader samt övriga rörelsekostnader.

Bas, regional nivå

Antal arbetsställen: Antalet arbetsställen för de företag som ingår i undersökningspopulationen. Redovisas på näringsgren.

Antal anställda: Antal anställda avser medeltalet anställda som redovisas i företagens officiella årsredovisning. Med detta avses antalet anställda omräknat till heltidspersoner på årsbasis.

Produktionsvärde: Med produktionsvärde avses värdet av den faktiska produktionen utförd av företagen under året. Värdet baseras på försäljning, d.v.s. nettoomsättningen, justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter exklusive bidrag, kursvinster och reavinster samt inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (så att enbart handelsmarginalen ingår för dessa varor).

Förbrukningsvärde: Med förbrukningsvärde avses värdet av den faktiska förbrukningen använd av företagen under året. Värdet baseras på kostnader för köpta varor och tjänster som använts som insats i produktionen men inkluderar inte löner, sociala avgifter och inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (eftersom enbart handelsmarginalen ingår för dessa i produktionsvärdet).

Förädlingsvärde: Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (m.a.o. dess bidrag till bruttonationalprodukten) och definieras i Företagens ekonomi som skillnaden mellan produktions- och förbrukningsvärdet.

Totala intäkter: De totala intäkterna inkluderar nettoomsättning, övriga rörelseintäkter, aktiverat arbete och förändring av lager.

Totala kostnader: De totala kostnaderna inkluderar råvaru- och handelsvarukostnader, övriga externa kostnader, personalkostnader samt övriga rörelsekostnader.

Investering, regional nivå

Bruttoinvesteringar maskiner och inventarier: Årets anskaffningar av posten maskiner och inventarier under materiella anläggningstillgångar. Här ingår alltså nyanskaffningar av materiella anläggningstillgångar samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar maskiner och inventarier: Årets anskaffningar minus årets avyttringar av posten maskiner och inventarier under materiella

anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget fått vid försäljning av den materiella anläggningstillgången.

Bruttoinvesteringar byggnader och mark: Årets anskaffningar av posten byggnader och mark under materiella anläggningstillgångar. Här ingår alltså nyanskaffningar av materiella anläggningstillgångar samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar byggnader och mark: Årets anskaffningar minus årets avyttringar av posten byggnader och mark under materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget fått vid försäljning av den materiella anläggningstillgången.